ED – Laboratorium 4

PCA

Iwo Błądek

1 Transformacje liniowe

Na transformacje liniowe można patrzeć jak na zmianę bazy przestrzeni liniowej. Wektor kolumnowy $\vec{x}$ wyrażony jest w „standardowym" układzie współrzędnych o bazie opartej na wektorach jednostkowych długości 1 (wersory). Po lewostronnym przemnożeniu przez pewną macierz A, otrzymujemy po prawej stronie oryginalny wektor przerzutowany do przestrzeni określonej kolumnami macierzy A.

$$\vec{x} = I \cdot \vec{x} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = x1 \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} + x2 \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} + x3 \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$A \cdot \vec{x} = \begin{bmatrix} a & d & g \\ b & e & h \\ c & f & i \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = x1 \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix} + x2 \begin{bmatrix} d \\ e \\ f \end{bmatrix} + x3 \begin{bmatrix} g \\ h \\ i \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} ax_1 + dx_2 + gx_3 \\ bx_1 + ex_2 + hx_3 \\ cx_1 + fx_2 + ix_3 \end{bmatrix}$$

Jeżeli po prawej stronie macierzy A byłaby macierz z k kolumnami, to wynikowa macierz byłaby złożona z osobno przemnożonych kolumn:

$$A \cdot \begin{bmatrix} \vec{x_1} & \cdots & \vec{x_k} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A\vec{x_1} & \cdots & A\vec{x_k} \end{bmatrix}$$

2 Wektory i wartości własne macierzy

Każda macierz A ma pewne wektory własne $\vec{k}$ (potencjalnie zespolone; jeżeli zawęzimy się do wektorów własnych rzeczywistych to macierz może takowych nie mieć, np. macierz obrotu o 90 stopni), które cechują się tym, że po pomnożeniu takiego wektora przez A otrzymamy: $A \cdot \vec{k} = \lambda\vec{k}$. Innymi słowy, wynikiem mnożenia jest ten sam wektor przeskalowany o pewną stałą *lambda*. Długość i zwrot wektora $\vec{k}$ nie mają wpływu na tę własność (wynika to dość trywialnie ze wzoru), więc dla danej wartości własnej λ jest nieskończona liczba wektorów własnych postaci $a \cdot \vec{k}$, gdzie a dodatkowo skaluje pewien wybrany niezerowy „kanoniczny" (np. długości 1) wektor własny $\vec{k}$.

Na poniższych rysunkach na zielono zaznaczone są wektory własne przekształcenia (realizowanego przez macierz) z wektorów niebieskich na różowe. Im bardziej kierunek wektora jest zgodny z którymś z wektorów własnych macierzy przekształcenia, tym bliżej oryginalnej postaci wypada wektor po przekształceniu (jeżeli $\lambda < 0$, to wtedy wylądowałby po drugiej stronie jako odbicie przez środek układu współrzędnych).

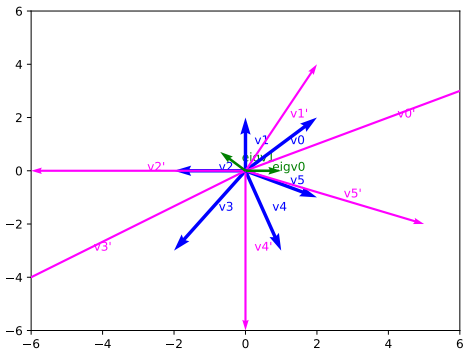

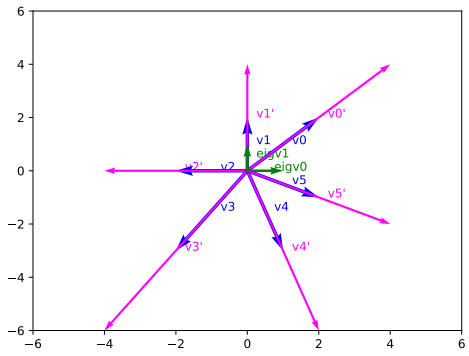

Ćwiczenie 2.1: Czy potrafisz na podstawie powyższych wykresów podać wartości własne tych macierzy przekształcających?
Ćwiczenie 2.2: Co można powiedzieć o macierzy przekształcenia z drugiego wykresu? Czy potrafisz bez obliczeń podać jej postać? Czy istnieje dla niej niezerowy wektor, który nie byłby jej wektorem własnym?

Ćwiczenie 2.3: Oblicz wartości własne i wektory własne macierzy $\begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}$.

Ćwiczenie 2.4: Oblicz wartości własne i wektory własne macierzy $\begin{bmatrix} -1 & 2 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$.

3 Rozkład EVD

Jeżeli znamy wartości i wektory własne macierzy to możemy ją zdekomponować na następujący iloczyn:

$$A = KLK^{-1}$$

gdzie K zawiera w kolumnach ortogonalne wektory własne, a L jest macierzą diagonalną i ma odpowiednie wartości własne na przekątnej. Wynika to z definicji wektorów własnych: $AK = KL$.

Jeżeli macierz A jest symetryczna, to K jest *ortogonalna* i zachodzi $K^{-1} = K^T$, co znacznie upraszcza obliczanie odwrotności macierzy. Ten fakt zostanie wykorzystany przy obliczaniu PCA.

Ćwiczenie 3.1: Macierz A ma wartości własne $\lambda_1 = 4$, $\lambda_2 = 1$ i odpowiadające im wektory własne $\begin{bmatrix} 1 & 2 \end{bmatrix}$ i $\begin{bmatrix} -1 & 1 \end{bmatrix}$. Podaj macierze K i L, oraz rozkład EVD macierzy A.

4 PCA

Analiza składowych głównych, *PCA* (ang. *Principal Component Analysis*), przekształca dane do układu współrzędnych, w którym wariancje zmiennych (atrybutów) maleją wraz z kolejnymi wymiarami i są kolejno maksymalizowane (tzn. nie ma przekształcenia liniowego dającego większą pierwszą wariancję, itd. dla pozostałych). PCA działa w następujących krokach, gdzie X to wycentrowana macierz oryginalnych danych (wiersze – przypadki, kolumny – atrybuty):

1. Obliczenie macierzy kowariancji: $S_x = X^T X$ (ułamek $\frac{1}{m}$ może zostać pominięty). Jest to macierz symetryczna.
2. Zastosowanie EVD na otrzymanej macierzy kowariancji: $S_x = KLK^{-1} = KLK^T$. Celem jest otrzymanie macierzy wektorów własnych K. Jest ona ortogonalna, co pozwoliło nam zamienić odwrotność na transpozycję. Ortogonalność K wynika tutaj z symetryczności S_x.
3. Otrzymanie nowych zmiennych: $Y = XK$.

5 Zadanie domowe (3 punkty)

Zadanie 5.1: Zaimplementuj algorytm PCA korzystając z szablonu na stronie i wypełniając w nim ciało funkcji `pca_manual`. Uzupełnij w niej również instrukcje print tak by wypisywały odpowiednie informacje.

Zadanie 5.2: Uzupełnij w szablonie funkcję `pca_sklearn` obliczającą PCA przy użyciu biblioteki scikit-learn (`http://scikit-learn.org/stable/`). Klasa odpowiedzialna w tej bibliotece za PCA to `sklearn.decomposition.PCA`. Zapoznaj się z jej dokumentacją w internecie.

Poniżej przedstawione są przykładowe wyniki, jakie można uzyskać. Dla drugiego zbioru danych można zauważyć, że wykresy dla implementacji PCA są różne – wynika to z wybrania innych wektorów własnych w macierzy K (w szczególności: wektorów przeciwnych).

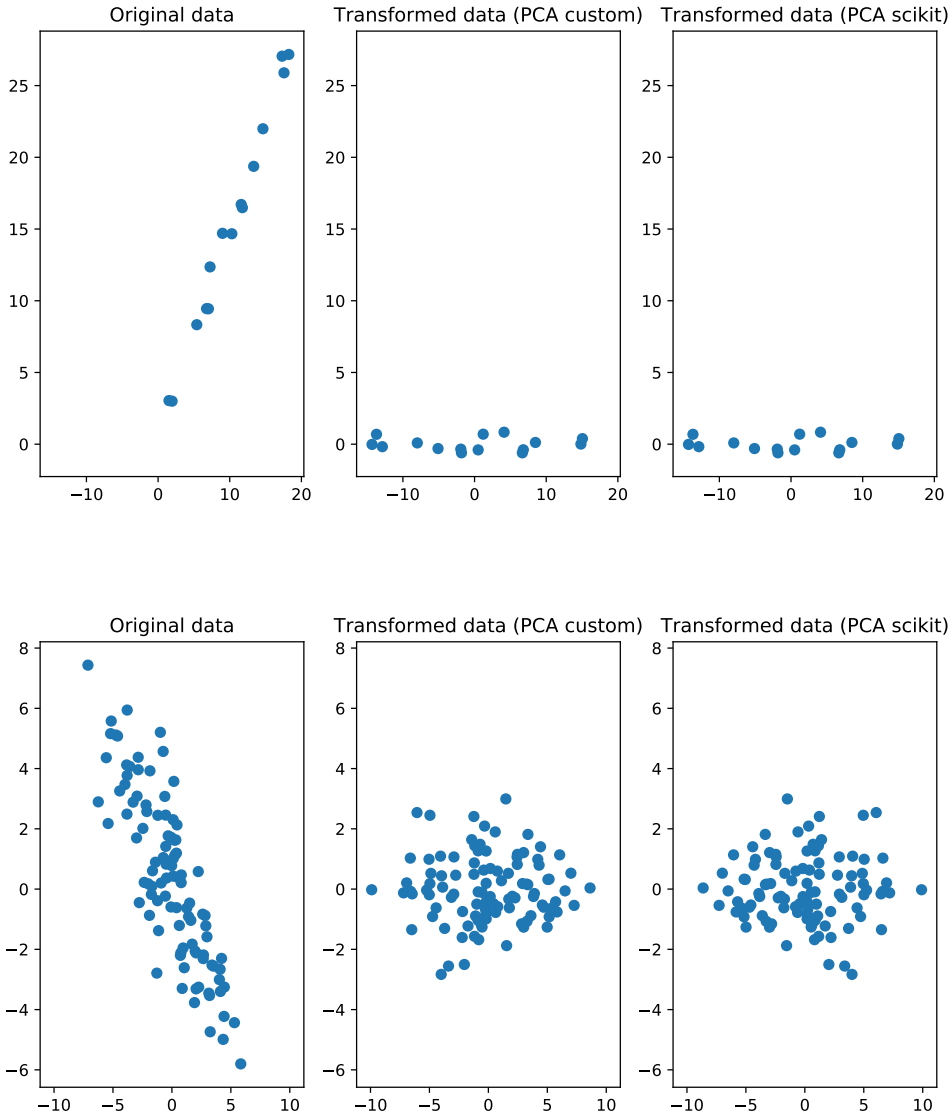

Zadanie 5.3: (Opcjonalne) Wektory własne w macierzy K są wzajemnie ortogonalne i mają długość równą 1. Oznacza to, że można przemnożyć w K dowolną kolumnę (wektor własny) przez -1 i nie zmienić powyższych własności. Praktyczna konsekwencja jest taka, że różne implementacje PCA mogą dać różne wyniki zależnie od wybranych wektorów własnych (jednak wariancje zmiennych zawsze będą takie same).

Dodaj w szablonie kod, który sprawdzi, czy Twoja implementacja daje taki sam (z dokładnością do pewnego ϵ) wynik jak implementacja w scikit-learn dla którejś z kombinacji znaków wektorów własnych z K.

Zmodyfikuj również kod w taki sposób, by na wykresie przedstawiony był wynik Twojej implementacji najbardziej zbliżony do tego ze scikit-learn.